

تکانه های شدید اقتصادی در راهند

جراحی بزرگ

گزارش

از روزهای پرتبوتابی که دستیابی به تورم تک رقمی به عنوان یک دستاورد تبلیغ و از مردم دعوت می شد با تکیه بر آن بار دیگر رأی اعتماد در صندوق ها بیندازند، چندسالی بیشتر نمی گذرد. همان روزها که تورم به زیر ۱۰ درصد رسیده بود، بسیاری از کارشناسان این نرخ را نه عامل انضباط پولی، بلکه خروجی قفل شدگی اقتصاد و یک پدیده کوتاه مدت می دانستند و درباره بازگشت تورم های بالا، بعد از اولین تکانه اقتصادی هشدار می دادند. این روزها اما با حذف ارز ترجیحی، نارضایتی عمومی افزایش یافته، هر چند دولت از مردم می خواهد تا در مسیر این جراحی بزرگ به او اعتماد کنند؛

۴۵

سال هشتم / شماره دویست و یازده / سه شنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۱ / قیمت ۲۰۰۰ تومان

گزارش

مارپیچ تورم

دکتر حسین راغفر معتقد است: هر چند مدلی که بیان شده چندان شفاف نیست، اما هدف اصلی دولت از این برنامه ها در نهایت آزادسازی قیمت هاست و به سرعت افزایش قیمت بنزین را هم پیاده خواهند کرد. او تاکید دارد که این مارپیچ تورمی که از طریق افزایش قیمت حامل های انرژی و افزایش نرخ ارز به منظور جبران کسری بودجه صورت می گیرد همواره از سوی دولت ها دنبال شده است. این استاد دانشگاه با بیان اینکه تورم حاصل از افزایش قیمت ها باز هم موجب ...

۴۳

گزارش

ظرفیت های مغفول صنعت پلیمر

صنعت پلیمر، این روزها با مشکلات و معضلات مختلفی دست و پنجه نرم می کند که کمبود مواد اولیه در رأس این مشکلات قرار دارد. اگرچه صنعت پلیمر در دنیا جایگاه بالایی دارد، اما فعالان این صنعت در ایران بر این عقیده اند که پلیمر با وجود ظرفیت بالایی که دارد رشد چندانی نکرده و تنها در پتروشیمی ها و صنایع پایین دستی آن که ارزش افزوده چندانی ندارند، خلاصه شده است. بهانه برگزاری دوازدهمین نمایشگاه تخصصی اصفهان پلاست فرصتی برای ...

۴۷

پایگاه خبری تحلیلی

اقتصاد بازار

www.Eghtesadbazar.ir

بهترین تحلیل های اقتصاد ایران و جهان
چکیده روزنامه های اقتصادی
رصد و تحلیل بازارهای مالی
معرفی فرصت های سرمایه گذاری

به کانال اقتصاد بازار پیوندید:

@eghtesadbazar

۲۷ اردیبهشت
روز ارتباطات و روابط عمومی گرامی باد

INFO@EGHTESADBAZAR.IR

نظرات خود را در خصوص محتوای نشریه به ایمیل ما ارسال کنید

یادداشت

اثر ارایه کالا برگ برای چند کالای اساسی بررسی شد:

چرا سهمیه بندی؟

نوسان: آلبرت بغوزیان، اقتصاددان در واکنش به ارایه کالا برگ برای چند قلم کالای اساسی گفت: طی روزهای گذشته در مورد قیمت نان یا کوپنی شدن آن اخبار ضد و نقیضی در رسانه‌ها منتشر شد. در مورد این سخنان رییس مجلس هم هنوز مشخص نیست چقدر این موضوع قابلیت اجرا داشته باشد، ضمن آنکه هنوز متولی اصلی چگونگی ارایه کالاهای اساسی به مردم هم مشخص نیست که آیا مجلس متولی آن است یا سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان یا ریاست‌جمهوری و وزارت اقتصاد و دارایی نهادهایی هستند که باید در این خصوص تصمیم بگیرند.

در این اقتصاددان در ادامه با مقایسه شرایط موجود با شرایط جنگ و ارایه کوپن به مردم گفت: در دوران جنگ اولویت اصلی جنگ و تامین هزینه‌ها بود و موضوعی که مردم را نگران می‌کرد تامین مایحتاج اساسی‌شان بود و نه خرید تلویزیون ۲۱ اینچ سونی و دولت در آن زمان با توجه به محدود بودن صادرات نفت و جنگ نفتکش‌ها مجبور بود تا کالای اساسی را وارد و بین مردم به صورت عادلانه تقسیم کند.

اما این موضوع موقتی بود و همان زمان هم قرار بر آن شد که جنگ تمام شود سهمیه‌ها هم برداشته شوند.

بغوزیان تصریح کرد: اما در شرایط کنونی دیگر نیاز به این سهمیه‌بندی نیست و با توجه به سخنان رییس مجلس این گونه برداشت می‌شود که کوپن الکترونیکی هم همانند کارت سوخت قرار است جزئی از زندگی مردم شود و نگرانی اصلی این است که زیرساخت‌هایی نیز برای این موضوع مهیا می‌شود، اما پس از اینکه شرایط عادی با برجام امضا شد و دیگر مشکلی در تامین قیمت مصوب کالاهای اساسی نبود همه این هزینه‌ها و برنامه‌ها بر باد می‌روند.

بغوزیان ادامه داد: موضوع دیگری این است که تعیین شده فلان میزان کالا به صورت کوپنی می‌توان با قیمت مصوب تهیه کرد و بالاتر از این میزان باید به صورت آزاد تهیه شود که برداشت من از این قضیه این است که کالا به صورت آزاد در بازار موجود است ضمن آنکه میزانی که اعلام شده مثلاً ۴ کیلو یا ۸ کیلو هم باید مشخص شود بر چه اساس و مبنایی است؟ آیا دولت این کالاها را می‌خواهد تامین کند و واردکننده باشد یا بخش خصوصی می‌خواهد این کالاها را تامین کند.

این اقتصاددان با بیان اینکه این چند نخ‌ریخته‌ها در بازار ایجاد فساد می‌کند، خاطر نشان کرد: سوال این است که چرا دولت به دنبال حل مساله اصلی نیست؟ یعنی ادامه بحث مذاکرات برجام و چگونگی انتقال منابع حاصل از فروش نفت و تامین کالا برای تولیدکنندگان و جلوگیری از احتکار کالاهای اساسی و حرص و طمعی که باعث آزار مردم شده است.

بغوزیان با بیان اینکه زمانی که سهمیه تعیین می‌شود به این معنی است که یک جای اقتصاد می‌لنگد، گفت: دولت در این شرایط ناچار می‌شود تا سهمیه‌بندی کند و توان اینکه بتواند به میزان بالا این مقدار کالا را تهیه و عرضه کند را ندارد و اقدام به سهمیه‌بندی می‌کند.

این کارشناس اقتصادی همچنین در خصوص حذف ارز ترجیحی گفت: هم برقراری این ارز از ابتدا اشتباه بود و هم حذف آن در این شرایط اشتباه است و اگر هم قرار بود این کار از ابتدا صورت گیرد باید در دوره‌های زمانی مشخص این نرخ تعدیل می‌شد تا شاهد این سودجویی‌ها در بازار نیاشیم. اشتباهاتی که تکرار شدند

بغوزیان ادامه داد: زمانی که ارز ۴۲۰۰ تومانی برقرار شد، قیمت ارز آزاد در بازار ۴۸۰۰ و پس از آن ۵۲۰۰ تومان بود و هیچ کس ارز آزاد تهیه نمی‌کرد و ارز جهانگیری را ۴۲۰۰ به اندازه نیاز موجود بود اما زمانی که این ارز به ۸ هزار تومان و ۱۲ و ۲۰ هزار تومان رسید باز هم این ارز ترجیحی همان ۴۲۰۰ تومان باقی ماند و باعث سودجویی سوه‌استفاده‌کنندگان شد، این در حالی است که قیمت این ارز هم باید بالا می‌رفت.

این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: حال برای رفع فساد ارز ۴۲۰۰ تومانی مسوولان اقدام به حذف این ارز کرده‌اند تا یارانه آن را به مردم بدهند و این اشتباه دومی است که در این شرایط رخ داده است و اشتباه سوم شیوه رساندن این حمایت به مردم به صورت کوپن الکترونیکی است.

این اقتصاددان گفت: اینکه لااقلی برای نیاز مصرفی کشور و سرانه مصرف اعلام کرده‌اند به این معنی است که دیگر کمبودی برای این کالا نیست تا مردم این کالاها را از بازار آزاد تهیه کنند، هر چند سیستم کوپن نیز الکترونیکی شده و کمتر هم ممکن است سوءاستفاده صورت گیرد اما باز هم این سیستم‌ها را یک نفر طراحی می‌کند و باز هم ممکن است این برنامه‌ها تغییر داده شود.

ماجرای بالاتکلیفی کالاهای مترو که

نوسان: براساس آمارهای مربوط به گمرک امام خمینی (ره) از مجموع ۲۱ هزار اظهارنامه کالاهای مترو که که از سال ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۰ به سازمان امور مالیاتی ارسال شده، تنها کالاهای مربوط به ۲۰۰۰ اظهارنامه به انبارهای این سازمان منتقل شده است. براین اساس بخش قابل توجهی از کالاهای مترو که در

انبارهای عمومی گمرک فرودگاه امام خمینی (ره) باقی مانده و سازمان امور مالیاتی احتمالاً به دلایل مشکلات اقتصادی اقدام به خروج این کالاها نکرده است. گفتنی است که بسیاری از این کالاها باید امحا شوند که این فرآیند نیز برای سازمان امور مالیاتی هزینه‌بر است و همین مساله خود به عاملی تبدیل شده تا این کالاها همچنان بالاتکلیف باقی بمانند. البته سازمان امور مالیاتی در دنبال این بحث است که هزینه‌های امحای کالاها از سوی صاحبان کالا پرداخت شود اما این مساله تا امروز به نتیجه نرسیده است.

هیچ کمبودی در بازار تخم مرغ نداریم

محمد مرادی، مدیرعامل اتحادیه مرغ تخم‌گذار کشور گفت: اکنون با توجه به اصلاح نرخ ارز و نظام یارانه‌ای کشور و شروع فصل گرما نه‌تنها هیچ کمبودی در بازار تخم مرغ وجود ندارد، بلکه با مازاد محصول روپرو هستیم. مرادی اظهار داشت: با شروع فصل گرما کاهش مصرف فصلی رخ می‌دهد، این در حالی است که مرغ تخم‌گذار دارای طول دوره ۱۸ ماهه است پس باید در حفظ گله‌ها کوشید، زیرا اینگونه نیست که فردا یا هفته دیگر گله‌ها را حذف کنیم و بعد به‌طور مجدد گله‌های جدید تولید شود

۰۴

اجرای ۲۵ طرح کلان نفتی

جواد اوجی، وزیر نفت گفت: تا پایان امسال ۲۵ طرح عظیم با سرمایه‌گذاری ۳۰ میلیارد دلاری آغاز می‌شود که در زمینه افزایش تولید، تامین امنیت انرژی، ایجاد اشتغال و تکمیل زنجیره ارزش افزوده خواهد بود. عضو کابینه دولت سیزدهم افزود: در ۹ ماه دولت سیزدهم با بهره‌گیری از توان هلدینگ‌ها، بانک‌ها و شرکتهای بزرگ بین‌المللی بالغ بر ۵۰ قرارداد با ارزش ۱۶۷ میلیارد دلار منعقد شد که اولویت این قراردادها توسعه میداین مشترک، جمع‌آوری گازهای همراه، توسعه زنجیره ارزش و... بوده است.

۰۳

موج گرانی و توزیع یارانه‌ها در گفت‌وگو با دکتر حسین راغفر بررسی شد:

ماریچ تورم

تورم حاصل از افزایش قیمت‌ها، به افزایش نقدینگی و رکود بیشتر اقتصاد کشور می‌انجامد

گروه بازرگانی

هفته نامه نوسان

دکتر حسین راغفر معتقد است: هرچند مدلی که بیان شده چندان شفاف نیست، اما هدف اصلی دولت از این برنامه‌ها در نهایت آزادسازی قیمت‌هاست و به سرعت افزایش قیمت بنزین را هم پیاده خواهند کرد. او تاکید دارد که این ماریچ تورمی که از طریق افزایش قیمت حامل‌های انرژی و افزایش نرخ ارز به منظور جبران کسری بودجه صورت می‌گیرد همواره از سوی دولت‌ها دنبال شده است. این استاد دانشگاه با بیان اینکه تورم حاصل از افزایش قیمت‌ها باز هم موجب کسری بودجه دولت می‌شود، گفت: همین مساله باز هم به افزایش نقدینگی و رشد قیمت‌ها در بازار و رکود در اقتصاد کشور می‌انجامد.

حسین راغفر، استاد اقتصاد دانشگاه الزهراء در مورد تغییر رقم یارانه نقدی و ارایه کارت‌های الکترونیکی بر این باور است که این اقدام دولت تنها برای انحراف افکار عمومی است و دولت برای اینکه فشار افکار عمومی را کاهش دهد، این طرح را بیان کرده. ضمن آنکه بین دولت و مجلس نیز اختلاف نظر برای پرداخت پستول نقد یا دادن وجود دارد، زیرا اگر این یارانه همانند گذشته و به صورت پول نقد باشد به مرور و بر اثر تورم آب می‌شود و از بین می‌رود. اما باز هم دولت معتقد است که همانند گذشته یارانه نقدی بپردازد اما جلسی‌ها به دنبال کالا برگ الکترونیکی هستند. استاد اقتصاد دانشگاه الزهراء در ادامه گفت: به «اعتماد» مدلی که بیان شده چندان شفاف نیست، اما مدیر کل روابط عمومی بانک مرکزی روز گذشته اعلام کرده که این منابع را در اختیار مردم قرار داده‌اند و به حساب‌شان واریز شده منتها این مبلغ قابل برداشت نیست، اما با این پرداخت‌ها رقم قابل توجهی به نقدینگی کشور از طریق خلق پول افزوده می‌شود که موجب افزایش تورم خواهد شد. راغفر تصریح کرد: هدف اصلی دولت از این برنامه‌ها آزادسازی قیمت‌هاست و به سرعت افزایش قیمت بنزین را هم پیاده

خواهند کرد و این ماریچ تورمی که از طریق افزایش قیمت حامل‌های انرژی و افزایش نرخ ارز به منظور جبران کسری بودجه صورت می‌گیرد همواره از سوی دولت‌ها دنبال شده است.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه تورم حاصل از افزایش قیمت‌ها باز هم موجب کسری بودجه دولت می‌شود، گفت: همین مساله باز هم به افزایش نقدینگی و رشد قیمت‌ها در بازار و رکود در اقتصاد کشور می‌انجامد.

درآمدهای ارزی به کجا می‌روند؟

راغفر ادامه داد: ما شاهد آن بودیم که طی سال‌های گذشته مرتباً رکود تورمی عمیق‌تر و گسترده‌تر شده است در حالی که اصلاً مشخص نیست که این درآمدهای ارزی به کجا می‌روند؟ این اساتیدان خاطر نشان کرد: بر اساس آمارهای رسمی در سال گذشته ۴۸ میلیارد دلار صادرات کالاهای غیرنفتی داشتیم که به نظر می‌رسد با توجه به عملکرد گذشته نیز باید ۱۵ میلیارد دلار به عنوان کم اظهاری راغفر تصریح کرد: هدف اصلی دولت از این برنامه‌ها آزادسازی قیمت‌هاست و به سرعت افزایش قیمت بنزین را هم پیاده

چرا دولت حذف یارانه را از نان شروع کرد؟

نوسان: نوسان: احوال کالای نماینده مردم نیشابور می‌گوید که طرح نان دولت همچنان ابهام دارد از جمله آنکه چرا از نان شروع شده و مثلاً از روغن، نهاده دامی یا فولاد شروع نشده است؟ مدل و الگوی حذف ارز ترجیحی چگونه است؟ از چه کالایی شروع می‌شود؟ آیا اولویت‌بندی شده یا به

صورت همزمان است؟ و آن سطحی را که دولت تقبل می‌کند در قالب یارانه افزایش قیمت را جبران کند در مورد نان و سایر اقلام، چقدر است؟ او افزود: الان عدد و رقم و تاریخ اهمیت دارد که هیچکدام داده نشده است. بدین معنا که تاریخ شروع طرح، تاریخ واریز اولین یارانه، عدد الگوی مصرف نان، تعداد یارانه‌گیران نان، قیمت تمام‌شده از آزادسازی یا کل یارانه‌ای که در قالب پرداخت اعتباری در کارت به افراد پرداخت می‌شود، هیچکدام مشخص نیست.

تاثیر افزایش قیمت آرد بر قیمت کاغذ

نوسان: ابو الفضل روغنی گلبلیگانی، رییس سندیکای کاغذ و مقوا از آغاز تولید کاغذ تحریر در شرکت چوب و کاغذ مازندران خبر داد و گفت که قیمت گندم و آرد بر قیمت کاغذ هم تاثیر دارد. رییس سندیکای کاغذ و مقوا با بیان اینکه تغییر اساسی در حوزه کاغذ

ایجاد نشده، تصریح کرد: قیمت کاغذ تجاری افزایش جزئی ۷ تا ۱۰ درصدی داشته است. این برخلاف سال‌هایی است که در کشور کاغذ تا ۴ برابر افزایش قیمت داشت. وی افزود: اما باید این نکته را هم در نظر گرفت که قیمت کاغذ از قیمت گندم و آرد هم تاثیر پذیر است، چراکه بخشی از قیمت کاغذ به ناشاسته بر می‌گردد که از آرد و گندم حاصل می‌شود. بنابراین افزایش قیمت آرد هم بر قیمت کاغذ تاثیر خواهد داشت.

ثبت سفارش در مبادی ورودی مبهم شد

نوسان: اگرچه چندی پیش اقدام لغو دریافت ثبت سفارش در مرزهای زمینی، منتفی اعلام شد ولی ظاهراً این موضوع بار دیگر به جریان افتاده است. البته گمرک ایران در این رابطه توضیحی ارایه نکرده است. انتشار خبرها و اطلاعاتی در فضای مجازی از این حکایت دارد که در برخی گمرک‌های زمینی، شرکت‌های حمل‌ونقل ملزم به ارایه ثبت سفارش به گمرک نیستند. اگر چنین اتفاقی افتاده باشد، برخلاف جریان است که در پایان سال گذشته زمینی ثبت سفارش را دریافت کند. این در حالی است که پیگیری موضوع از گمرک ایران برای شفاف شدن وضعیت ثبت سفارش در مرزهای زمینی و حواشی مطرح شده در مورد آن تاکنون با پاسخی همراه نبوده است؛ نه رد شده و نه تأیید.

یادداشت

مدیر دفتر مشارکت‌های مردمی شرکت آب منطقه‌ای خبر داد:

**مشارکت تمام ذینفعان
برای مدیریت منابع آب**

نوسان: مدیر دفتر مشارکت‌های مردمی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان از تشکیل کارگروه جلب مشارکت‌های مردمی برای مدیریت منابع آب سطحی و زیر زمینی در این استان خبر داد. غلامرضا نیک سرشت با بیان اینکه وزارت نیرو جلب مشارکت مردم و ذی‌نفعان در مدیریت بهینه آب را در دستور کار خود قرار داده است، اظهار داشت: دفتر مشارکت‌های مردمی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان از یک سال پیش فعالیت خود را آغاز کرده و برای جلب مشارکت مردم و کشاورزان بستر سازی شده است.

وی با اشاره به تشکیل کارگروه جلب مشارکت مردم در مدیریت آب‌های سطحی و زیرزمینی با همکاری استانداری اصفهان، افزود: این کارگروه در راستای احیای زاینده رود تشکیل شده و اعضای آن آب منطقه‌ای اصفهان، جهادکشاورزی، منابع طبیعی، تعاونی‌های تولیدی روستایی، خودکشاورزان و ادارات متولی آب و خاک هستند. مدیر دفتر مشارکت‌های مردمی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان ابراز داشت: راهکارهایی که اعضا در جلسات کارگروه پیشنهاد می‌کنند، تحلیل و بررسی می‌شود و اگر قابل اجرا باشد عملیاتی می‌شود.

نیک سرشت با بیان اینکه در نظر داریم گام به گام مراحل توزیع، نگهداری از شبکه و بهره‌برداری از شبکه‌های آب به مردم و بهره‌برداران سپرده شود، خاطرنشان کرد: کشاورزان باور دارند که خودشان بهتر می‌توانند توزیع آب را مدیریت کنند و از این رو با آنان جلسات متعددی در زمینه مدیریت بهینه آب تشکیل شده و راهکارهایی که این دوستان پیشنهاد می‌کنند، تحلیل و عملیاتی می‌شود. وی با اشاره به لزوم مشارکت محیط‌زیست در این کارگروه خاطرنشان کرد: محیط‌زیست یکی از ستون‌های اصلی مباحث مشارکت‌های مردمی شناخته می‌شود و بی‌تردید حضور آنها در این کارگروه پیگیری خواهد شد.

نیک سرشت ابراز داشت: برای حل مشکلات مردم و مدیریت منابع آب باید به سمت و سویی حرکت کنیم که مردم در کنار ما باشند و اگر مردم را در کنار خود داشته باشیم در آینده بسیاری از تنش‌های اجتماعی به مراتب کاهش می‌یابد. مدیر دفتر مشارکت‌های مردمی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان تصریح کرد: این دفتر در نظر دارد طرح‌های زودبازده را که در مدیریت آب می‌تواند مؤثر بوده و توسط خود مردم قابل اجرا باشد، احصا و بررسی کرده و با مشارکت مردم عملیاتی کند تا از منافع اقتصادی و اجتماعی آن بهره‌مند شوند.

**حمایت از طرح‌های مردمی زودبازده
در مدیریت بهینه آب**

نیک سرشت خاطرنشان کرد: حتی اگر مردم و کشاورزان خودشان طرح‌هایی داشته باشند که باعث ایجاد بهره‌وری در حوزه مدیریت آب شود به شرکت آب منطقه‌ای اعلام کنند، به عنوان سرمایه‌گذار طرح را بررسی و به بانک معرفی می‌کنیم که برای عملیاتی کردن طرح از تسهیلات بانکی استفاده کنند و خود ذی‌نفع باشند، این یکی از مباحث دفتر مشارکت‌هاست.

وی اظهار داشت: یکی دیگر از برنامه‌های مشارکت مردمی در منابع آب زیرزمینی این است که در آینده، حفاظت و نگهداری و استفاده بهینه از منابع آب زیرزمینی پس از آموزش و تعیین امکان‌میزان استحصال آب به خود کشاورزان سپرده شود تا خودشان مدیریت کنند.

نیک سرشت افزود: این در حالی است که اکنون حاکمیت برای نظارت و گشت و بازرسی و جلوگیری از اضافه برداشت‌ها باید هزینه کند اما اگر موضوع حفاظت و مدیریت آب به خود بهره‌برداران واگذار شود، ناخودآگاه مدیریت بسیار صحیح‌تری انجام شود.

سرمیرم پایودت!

مدیر دفتر مشارکت‌های مردمی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان اضافه کرد: با پیشنهاد سازمان جهاد کشاورزی در هر مز آباد سرمیرم به صورت پایلوت (آزمایشی) مشارکت مردم در مدیریت منابع آب زیرزمینی در آینده اجرا خواهد شد و جاهای کشاورزی به شرکت‌های تعاونی تولید روستایی و کشاورزان برای استفاده تحویل و مدیریت خواهد شد. نیک سرشت خاطرنشان کرد: اگر نتیجه طرح مشارکت آب بران در مدیریت بهینه آب زیرزمینی در سرمیرم و دشت مهیار مثبت بود تا چهار سال آینده طرح را در همه شبکه‌ها از بهره‌برداران توزیع حفاظت و نگهداری سراسر استان تسری خواهیم داد.

وی با بیان اینکه شبکه رودشتین در شرق اصفهان به عنوان شبکه آب‌های سطحی در مشارکت ذی‌نفعان عملیاتی می‌شود، ابراز داشت: در این طرح نیز مشاوران ما برای آموزش و فرهنگسازی بین تک تک کشاورزان منطقه حضور مستمر خواهند داشت تا پس از جلب مشارکت، شرکت‌های تعاونی تولیدی روستایی و تشکیل آب بران تشکیل شود.

مسئله آب به گفت‌وگوهای اجتماعی تبدیل شود

مدیر دفتر مشارکت‌های مردمی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان، با بیان اینکه رسانه‌ها در شکل‌گیری افکار عمومی و افزایش سطح مشارکت عمومی در پیرامون مسائل آب بسیار اثرگذار هستند، اضافه کرد: طبق تعالیم دینی فرد مسلمان یک انسان اجتماعی است و مشارکت در عمل اجتماعی نه تنها یک حق که تکلیفی عقلایی و شرعی است.

وی افزود: با عنایت به اینکه آب یک مقوله صرف فنی نبوده و دارای ابعاد اجتماعی است از این رو اعتقاد داریم موضوع آب باید به یک گفت‌وگو اجتماعی در راستای مدیریت شایسته‌تر تبدیل شود.

ویژه SPECIAL

حیات اصفهان به جاری بودن زاینده‌رود است

مدیر کل سازمان زمین‌شناسی اصفهان گفت: باید حقایق محیط‌زیست اصفهان بعد از آب شرب در اولویت قرار گیرد چرا که تأمین حقایق محیط‌زیست باعث رفع مشکلات می‌شود، در صورت مرگ ایخان، اصفهان همیشه وابسته به انتقال آب از طرق مختلف چون تانک آب رسانی می‌شود. رضا اسلامی ادامه داد: اصفهان تنها شهری در کشور است که رودخانه‌ای از وسط آن عبور کرده و براساس آن تمدنی شکل گرفته است. شهرهای دیگری که براساس سیستم قنات شکل گرفته‌اند، آسیب کمتری به آنها وارد شده است.

04

دولت مصمم به حل مشکل کاغذ است

سخنگوی دولت گفت: هفته گذشته جلسهای به ریاست معاون اول رئیس جمهور برای حل مشکل کاغذ برگزار شد، زیرا اکثر مصرف کاغذ در کشور وارداتی است و افزایش نرخ ارز و قیمت‌های جهانی آن، تأثیر زیادی در حوزه چاپ و نشر کشور می‌گذارد. علی بهادری جهرمی ادامه داد: در کنار این برگزاری حضوری نمایشگاه، تدبیر وزارت فرهنگ بود تا بخش مجازی نمایشگاه کتاب را نیز با هدف برقراری عدالت میان افشار و ایجاد زمینه مناسب برای دسترسی آحاد مختلف مردم به کتاب، فعال نماید.

03

راهبردهای ارتقای فناوری در اقتصاد دانش بنیان بررسی شد؛

عبور از اقتصاد تک‌محصولی

چگونه می‌توان به توسعه صنایع فناورانه و تحقق شعار سال ۱۴۰۱ کمک کرد

گروه اندیشه
هفته نامه نوسان

با توجه به ضرورت فاصله گرفتن از اقتصاد نفتی و تکیه و اقتصاد دانش بنیان، رهبر انقلاب سال ۱۴۰۱ را سال تولید دانش بنیان و اشتغال آفرینی نام‌گذاری کردند. دستیابی به فناوری‌های نوین برای تولید و صادرات محصولات فناورانه منحصراً به فرد، افزودن بر کاهش وابستگی به واردات محصولات فناورانه و کاهش ارزبری، ایران را به قطب علمی و فناوری در منطقه مبدل می‌سازد. اتخاذ سیاست‌های مبتنی بر راهی از اقتصاد نفتی و در نقطه مقابل، دستیابی به اقتصاد دانش بنیان با ارتقای بهره‌وری عوامل تولید، بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس، افزایش سهم تجارت کالاها، منحصراً به فرد از کل تجارت، تقویت توان رقابت‌پذیری و لازمه ارتقای قدرت اقتصادی، پیشرفت کشور و تحقق شعار سال ۱۴۰۱ است؛

کسب جایگاه ۷۱ شاخص آمادگی برای فناوری‌های پیشرو در میان ۱۵۸ کشور در سال ۲۰۲۰ و همچنین، کسب جایگاه ۲۸ شاخص تولیدات فناورانه در میان ۱۳۲ کشور در سال ۲۰۲۱، نقطه عطفی در تحقق شعار سال ۱۴۰۱ مبتنی بر تولید دانش بنیان و اشتغال آفرین به‌شمار می‌آید.

با وجود این، کسب جایگاه ضعیف ایران در شاخص‌هایی مانند همکاری و تحقیق و توسعه صنعت و دانشگاه، شاخص صادرات و واردات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و پیچیدگی در تولید و صادرات (به ترتیب جایگاه‌های ۱۲۰، ۱۱۷، ۱۱۹ و ۱۰۰ در میان ۱۳۲ کشور در سال ۲۰۲۱) به شکاف صنایع فناورانه کشور در مقایسه با کشورهای منطقه دامن زده است. به نظر

این موضوع با توجه به اعمال تحریم‌های خارجی و ممانعت از انتقال سریع فناوری، تهدیدکننده امنیت اقتصادی و ملی کشور است.

اهتمام برای تجاری‌سازی تولیدات علمی و توسعه صنایع فناورانه، بهبود روابط سه‌جانبه زمانی که روی فناوری‌های ویرانگر مغرب فکر می‌کنیم باید دید آیا نیاز به بستری پاک چین-وجود دارد که به عنوان فناوری استفاده شود. وی با بیان اینکه پروژه لاک‌چین باید جهان شمول باشد، افزود: بستری پاک چین برای فرار زودرن تحریم مناسب نیست.

همچنین فاطمه عبدالله مدیرعامل استارت‌آپ نورو ساینس بر بستر پاک چین زار لاظهار داشت: در حوزه پاک چین شاهد هستیم بانوان شروع به فعالیت کردند و این امر مایه خرسندی است که خانم‌ها در کشورهای جهان روی این تکنولوژی‌های نوین و های تک فعالیت داشته باشند. وی که در حوزه اکوسیستم‌های نورو ساینس کار کرده است، افزود: نورو تکنولوژی زار لا به عنوان راه حل یک پلت فرم بر بستر پاک چین اثریوم و بین در خواست دهنده و پاسخ دهنده است و امنیت این بستر رعایت شده و این استراتژی پاک خود را از مهر ماه سال گذشته آغاز کرده است.

در ادامه افشین اسماعیل دبیر اجرایی این رویداد اظهار داشت: این بوت کمپ با هدف آشنایی علاقه‌مندان به مفاهیم پاک چین و آموزش و پرورش آنان در این حوزه برگزار می‌شود که نخستین جلسه آن در اسفندماه سال گذشته با حضور ۲۵۰ نفر در مشهد برگزار شد.

رئیس کمیسیون ویژه آب و مناطق کم‌برخوردار شورای اسلامی شهر اصفهان:

حل معمای زاینده‌رود در گروی نظارت

شود تا شرایط جاری بودن زاینده‌رود، فراهم کند. وی با بیان اینکه باید بدانیم که زاینده‌رود تنها از سرچشمه‌های کوهزگی سرچشمه نمی‌گیرد و علاوه بر آن از فریدون شهر و مناطق داخلی اصفهان نیز سرچشمه می‌گیرد، ادامه داد: در حال توجه به مسئله میزان مصرف آب بسیار مهم است، لذا باید نظارت بر میزان مصرف آب در طول مسیر زاینده‌رود با مدیریتی واحد و عدالت خواهانه دنبال شود.

رئیس کمیسیون ویژه آب و مناطق کم‌برخوردار

نوسان: رئیس کمیسیون ویژه آب و مناطق کم‌برخوردار شورای اسلامی شهر اصفهان گفت: نظارت بر میزان مصرف آب موجب می‌شود، جریان زاینده‌رود پایدار باشد، این نگاه در سطح کلان برنامه‌ریزی‌های شهری احساس می‌شود. مجید نادراصلی، برنامه‌ریزی‌ها و رویکرد شورای ششم شهر اصفهان برای جاری بودن آب زاینده‌رود اظهار کرد: مدیریت بر مصرف در طول مسیر زاینده‌رود بدون هیچ گونه نگاه‌های بخشی مسئله مهمی است باید به آن توجه

بازار

چرا روند نرخ ارز افزایشی خواهد بود؟

01

شاخص فلاکت در ایران

شاخص فلاکت در ایران و در پایان سال ۱۴۰۰ به مرز ۵۰ درصد رسیده است و این در حالی است که میانگین این شاخص در قبل از انقلاب ۱۴ درصد بوده و بعد از انقلاب به ۳۱ درصد افزایش پیدا کرده است. به عقیده کارشناسان، شاخص فلاکت ارتباط مستقیمی با رشد جرم و جنایت و بزهکاری در جامعه دارد و در واقع با افزایش نرخ تورم و بیکاری، ناامنی نیز در کشور افزایش می یابد.

ماورا

تامین مالی دانش بنیان

گویی سبقت را از کشورهای توسعه یافته رده است. اما سوال اصلی اینجاست که پیشران حرکت به سمت اقتصاد با محوریت دانش و تکنولوژی چیست و برای نیل به هدف اقتصاد دانش بنیان چه اقداماتی لازم است؟

طیبا دانش فنی، سرمایه انسانی و دانشگاه های به روز از مهم ترین اجزای زیست بوم فناوری در هر کشوری هستند اما شاید مهم ترین عاملی که در شرایط فعلی کشور ما می تواند پیشران حرکت به سمت اقتصاد دانش بنیان باشد، تامین مالی کسب و کارهای فناورانه است. اعداد و ارقام فعلی سرمایه گذاری در زیست بوم فناوری کشور حتی به نسبت اندازه اقتصاد کشور ناچیز بوده و از این میزان سرمایه گذاری نمی توان انتظار شد. جایگاه جهانی ما داشت. برای تقریب به ذهن کافی است به سرمایه گذاری در این حوزه در بخش های مختلف جهان نگاهی بیندازیم. مثلا میزان سرمایه گذاری در استارت آپ های کشورهای آفریقایی در سال گذشته بیش از ۵ میلیارد دلار بوده است.

اقتصاد آفریقا حدود ۱۲ برابر اقتصاد ایران است و اگر میزان سرمایه گذاری به نسبت اندازه اقتصاد کشور تعدیل شود، باید در سال گذشته به صورت سرانگشتی بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان در این حوزه سرمایه گذاری شده باشد تا بتوانیم ادعا کنیم به اندازه آفریقا در استارت آپ ها سرمایه گذاری کرده ایم. اما متأسفانه سرمایه گذاری های انجام شده حدود یک دهم این عدد بوده است. با همین معیار ساده، اگر کشور آلمان را مینا قرار دهیم به ۷۰۰ هزار میلیارد تومان، چین ۲۳ هزار میلیارد تومان و آمریکا ۱۰ هزار میلیارد تومان می رسیم که این اعداد هیچ نسبتی با واقعیت های کشور ما ندارند.

نگاره

سامانه هوشمند!

توزیع یارانه به سبب یارانه کالایی چه در سمت تولید و چه در سمت مصرف به عنوان یکی از مصداق های بارز مداخله دولت در مکانیسم بازار شناخته می شود. طی سال های اخیر این مسئله در ایران به گونه ای بازنامایی می شود که گویی ایران تنها کشوری است که چنین یارانه هایی می پردازد و مدام تکرار می شود که هیچ کشوری در دنیای امروز به یارانه به بخش تولید یارانه نمی دهد و تمام یارانه ها صرفاً به صورت نقدی به افراد داده می شود. فضای سیاست گذاری کشور نیز پر شده از چنین گزاره هایی؛ بخشی در گرفته با عنوان یارانه پنهان، و «حذف» آن به عنوان حل المسائل اقتصاد و سیاست معرفی می شود، بدون اینکه کوچک ترین مطالعه ای در زمینه ارزیابی اجتماعی و اقتصادی و سیاسی آن انجام شده باشد. در این متن کوتاه که داده های آن برگرفته از آژانس بین المللی انرژی، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه، و سایت کوچک سازی دولت فدرال گرفته شده، آماری از یارانه بخش کشاورزی در جهان ارائه شده است. در آمریکا در سال ۲۰۱۹ حدود ۲۴ میلیارد دلار یارانه به بخش کشاورزی (منهای شیلات و دامپروری) اختصاص یافته است. این رقم تقریباً ۱۳ برابر کل یارانه نفت و مشتقات نفتی در ایران است. در ۲۰۱۹ آمریکا بخشی در گرفت مبنی بر هدفمند کردن یارانه های کشاورزی، معیار پیشنه ای این بود که یارانه صرفاً به کشاورزی اختصاص یابد که درآمد سالانه آن ها کمتر از ۵۰۰ هزار دلار است. برآورد دولت این بود که با اعمال این محدودیت حدود ۶ میلیارد دلار صرفه جویی می شود. جالب این است که در سال ۲۰۱۶ میانگین درآمد خانوارهای کشاورز حدود ۱۱۸ هزار دلار، و ۲۲ درصد بیش از میانگین درآمد خانوارهای آمریکایی بوده است. با این وجود، با پیشنهاد دولت مبنی بر کاهش رقم یارانه ها و حذف کشاورزان بر درآمد موافقت نشد. اساساً آماری از مجموع یارانه بخش کشاورزی در جهان، سهم کشورهای OECD حدود ۲۵ برابر کشورهای در حال توسعه و نوظهور است. در کشورهای به طور میانگین بیش از ۳۰ درصد درآمد ناخالص کشاورزان از طریق یارانه تأمین می شود؛ یارانه بیسملی، تضمین قیمت محصولات، یارانه تسهیلات، و ... این نسبت در کشورهای نظیر نروژ و ایسلند بالای ۵۰ درصد و در کره جنوبی، سوئیس، و ژاپن بالای ۴۵ درصد است. یک سؤال مهم این است که چرا کشورهای که تحت عنوان «صنعتی» شناخته می شوند چنین سطحی از یارانه را به بخش کشاورزی اختصاص می دهند؟ این موضوع با آنچه در نظریه های توسعه ای گفته می شود، همخوانی ندارد.

اکسیژن

افسانه آمایش

جالب است که بدلیل آمایش سرزمین با این تصویری که در ذهن ایرانیان هست چندان مایه ازایی در جهان خارج ندارد. معلوم نیست که اساساً این عبارت چطور ساخته شده است. البته می دانیم از مصدر آمودن می آید و مصوبه فرهنگستان زبان فارسی است و به خصوص جناب دکتر مجید مخدوم استناد نامدار محیط زیست نقش زیادی در جلب توجه به آن داشته اند. دشوار است که بتوان در زبان انگلیسی معادل دقیقی برای این عبارت پیدا کرد. شاید نزدیک ترین عبارت به آن **Land-use Planning** باشد به معنای طراحی کاربری اراضی.

اما طرح ها و نقشه های کاربری اراضی عمدتاً برای مقیاس های کوچک زمانی و مکانی کاربرد دارد. فرض کنید برنامه ای برای نوع تخصیص اراضی در یک ناحیه شهری یا پهنه بندی اراضی بر مبنای نوع استفاده در یک حوزه متمرکز مدیریت، یعنی حداکثر یک استان. نه اینکه یک نقشه جلوی شما بگذارد و بگویند از چلهار تا ماکو و از آبادان تا سرخس این دستور کاربری اراضی است برای الان تا ۵۰ سال بعد. چنین چیزی بعید است در هیچ جای جهان وجود داشته باشد. البته برای اهداف کلان توسعه در حوزه های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی ممکن است کشورها استراتژی های بلندمدت تدوین کنند. و آن استراتژی ها را روی نقشه بیاورند. اما این نه نقشه راه یک مدیر حوزه محیط زیست است و نه اساساً مدعی جزئیاتی مثل وضعیت یک تالاب خاص در طول زمان.

مدیریت سرزمین بر اساس استانداردها و مقررات منطبق بر نیازهای اکولوژیک انجام می شود و چنین نیازهایی از امسال تا سال آینده و از این سمت شهر تا آن سمت آن و از بالادست رودخانه تا پایین دست آن می تواند خیلی متفاوت باشد. مضاف بر آنکه اساساً دوره دستورالعمل های اوزالیدی مرکز گرا گذشته است. امروزه به شدت توصیه می شود برنامه های توسعه برای بازه زمانی

تورم

غایب همیشگی ایران نظر دولتیان درباره قیمت ها، در کارکرد قیمت ها در اقتصاد است. این روزها دیگر همه می دانند که منابع اقتصادی محدود است. ناخواه تعداد معینی نان سنگک می پزند، تعداد ماشین های پراید یک عدد معین است و تعداد واحدهای مسکونی هم یک عدد معین است. غول چراغ جادویی وجود ندارد که بتواند طبع یک نانوا را بی نهایت بکند. مقدار آرد، برق و آب همه معین هستند. در اقتصاد سیلستزده و مبتلا به دولت مداخله گر ما پاسخ این سوال که حالا به هر کس چه می رسد همیشه این بوده است که دولت تعیین می کند. قرار است دولت تعیین کند نظرات خود را در خصوص محتوای نشریه به ایمیل ما ارسال کنید